

Αφιέρωμα στη μνήμη του Καθηγητή

ΙΩΑΝΝΗ Δ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

† Ιωάννης Δ. Στρατηγός
(1926-2006)

Στις 25 Ιανουαρίου 2006 έφυγε από κοντά μας ο καθηγητής Δερματολογίας Ιωάννης Δ. Στρατηγός. Άνθρωπος με λαμπρή προσωπικότητα, πλούσια δραστηριότητα και διεθνή ακτινοβολία. Άφησε πίσω του ένα πλήρες έργο που σφράγισε με το δικό του ξεχωριστό τρόπο την ελληνική και ευρωπαϊκή Δερματολογία.

Φωτισμένη προσωπικότητα, ο καθηγητής Ι.Δ. Στρατηγός υπηρέτησε με υποδειγματική αφοσίωση και συνέπεια την ιατρική και τον άνθρωπο μέχρι το τέλος του βίου του. Ταλαντούχος κλινικός δερματολόγος και ερευνητής, συνέβαλε αποφασιστικά και συνέδεσε το όνομά του με τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της ειδικότητάς του στη χώρα μας. Θετικό και φιλόδοξο πνεύμα, είχε την ικανότητα να διακρίνει τις τάσεις και τις ανάγκες της εποχής του, να θέτει αντίστοιχους στόχους και να τους πραγματοποιεί με τις αναμφίβολες οργανωτικές του ικανότητες και τον προσωπικό του μόχθο.

Ηγήθηκε του νοσοκομείου και της κλινικής του με σύνεση, μετριοπάθεια και αμεροληψία αλλά και με αποφασιστικότητα και δυναμισμό όταν αυτά απαιτούνταν. Άνθρωπος με έμφυτη ευγένεια και «αρχοντιά ψυχής», δημιουργούσε γέφυρες και φιλίες, ενέπνεε εμπιστοσύνη και σεβασμό και επεδίωκε τη συναίνεση και την ομαδική συνεργασία. Υπήρξε ανοιχτός στις ιδέες των συνεργατών του, τις οποίες υποστήριζε και προωθούσε. Δημιουργικός και δραστήριος, τον ενδιέφερε περισσότερο το τελικό αποτέλεσμα και λιγότερο η οικειοποίησή του, ακόμα και για έργα που ήταν αποκλειστικά δικής του έμπνευσης. Υπήρξε ειλικρινής και γενναιόδωρος, αλλά και χωρίς μνησικακία για εκείνους που δεν συμφωνούσαν μαζί του. Διέθετε ευθυκρισία και θάρρος γνώμης και δεν φοβήθηκε να πει πικρές αλήθειες, με προσωπικό κόστος, για τις οποίες, αργότερα δικαιώθηκε. Η πόρτα του γραφείου του παρέμεινε ανοιχτή για όλους, συναδέλφους, συνεργάτες, φοιτητές και ασθενείς, τους οποίους βοηθούσε και συνέδραμε χωρίς ανταλλάγματα και μικροϋπολογισμούς.

Απλός και εγκρατής στη καθημερινή του ζωή, στάθηκε μακριά από υπερβολές και επιδείξεις, διατηρώντας την αίσθηση του μέτρου σε όλες τις πτυχές της ζωής του.

Του άρεσε η συντροφιά των απλών ανθρώπων, η θαλαπωρή της οικογένειάς του, το περιβάλλον του νησιού του. Είχε μία αμεσότητα και μία εγκαρδιότητα στην επικοινωνία του με τους ανθρώπους γύρω του, με τους επώνυμους και γνωστούς αλλά και με τον απλό κόσμο. Μία επικοινωνία που εμπνεόταν από μία βαθύτατα ανθρώπινη συμπεριφορά, ασυνήθιστη, ανυπόκριτη και ανεπιτήδευτη, χτισμένη μέσα από τις δυσχέρειες της νεότητάς του.

Ο Ιωάννης Δ. Στρατηγός γεννήθηκε το 1926 στο Μυλοπόταμο Κυθήρων. Γιος δασκάλου και μέλος μιας εφταμελούς οικογένειας, έζησε δύσκολα παιδικά και εφηβικά χρόνια υπό συνθήκες φτώχειας και κατοχής. Τελείωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στα Κυθήρα και σπούδασε Ιατρική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Η επιστημονική του σταδιοδρομία άρχισε από το νοσοκομείο Ανδρέας Συγγρός όπου υπηρέτησε διαδοχικά ως υποβοηθός (1954-1958), εσωτερικός βοηθός (1959-1963) και ακολούθως υπηρέτησε ως επιμελητής του Δερματολογικού Τμήματος του Θεραπευτηρίου «Ευαγγελισμός» (1963-1966).

Το 1966, μετέβη στο Λονδίνο και εργάστηκε επί 2 έτη ως επιστημονικός συνεργάτης του Institute of Dermatology του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, υπό την εποπτεία του καθηγητή Ian Magnus, με ερευνητικό και πειραματικό αντικείμενο τη φωτοευαισθησία του δέρματος και την καρκινογενετική δράση των υπεριωδών ακτίνων.

Η έρευνα αυτή αποτέλεσε τη βάση της διατριβής του επί υφηγεσία, με την οποία εξελέγη Υφηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1969.

Στη συνέχεια, έγινε Εντεταλμένος Υφηγητής (1970-1976) και Έκτακτος Καθηγητής (1980) στην έδρα των Αφροδισίων και Δερματικών Νόσων του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1981, με την αποχώρηση του καθηγητή Ιωάννη Καπετανάκη, εξελέγη τακτικός καθηγητής-διευθυντής του Νοσοκομείου Α. Συγγρός, θέση την οποία διατήρησε μέχρι την αφυπηρέτησή του.

Οργανωτική - δημιουργική δράση

Το 1968 πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Ελληνικής Δερματολογικής και Αφροδισιολογικής Εταιρείας (ΕΔΑΕ), γράφοντας ο ίδιος το καταστατικό της, καθοδηγώντας το νεοσύστατο αυτό επιστημονικό σώμα ως εκλεγμένος πρόεδρος ή γενικός γραμματέας επί τρεις διαδοχικές διετίες.

Κατά τα χρόνια της καθηγεσίας του, το νοσοκομείο Α. Συγγρός μεταμορφώθηκε σε ένα σύγχρονο δερματολογικό

▶ κέντρο με πανελλήνια εμβέλεια και διεθνή αναγνωρισιμότητα. Αναδιοργάνωσε σε χωροταξικό και λειτουργικό επίπεδο τα διάφορα τμήματα του νοσοκομείου, βελτίωσε τις υποδομές του και επεξέτεινε τα εξωτερικά ιατρεία του νοσοκομείου, με συνέπεια την αύξηση των καθημερινά εξυπηρετούντων ασθενών. Ανταποκρινόμενος στην πολυσιχιδή εξέλιξη της Δερματολογίας-Αφροδισιολογίας, ίδρυσε πρωτοποριακές για την εποχή τους μονάδες όπως το Ογκολογικό Τμήμα, το Φωτοβιολογικό Τμήμα, το Εργαστήριο Ανοσολογίας, το Βιοχημικό Εργαστήριο, το Τμήμα Πλαστικής Χειρουργικής, το Ακτινοθεραπευτικό Εργαστήριο, το Τμήμα Laser, το Ιατρείο Όνυχος, το Στοματολογικό Τμήμα και το Τμήμα Επαγγελματικών Δερματοπαθειών, μετατρέποντας το νοσοκομείο σε ένα πλήρες κέντρο αναφοράς και αντιμετώπισης ακόμα και των πιο σύνθετων δερματολογικών προβλημάτων.

Τέλος οργάνωσε τη Μονάδα AIDS, η οποία ακόμα και σήμερα αποτελεί τη μεγαλύτερη μονάδα περίθαλψης ασθενών με HIV λοίμωξη στη χώρα.

Παράλληλα, ενίσχυσε την κλινικοεργαστηριακή έρευνα, βελτίωσε το τρόπο άσκησης των φοιτητών της Ιατρικής στο μάθημα της Δερματολογίας και αναδιοργάνωσε το σύστημα μεταπτυχιακής εκπαίδευσης της Δερματολογίας, πραγματοποιώντας επανειλημμένες επιστημονικές εκδηλώσεις και σεμινάρια σε πανελλαδικό επίπεδο με τη συμμετοχή διακεκριμένων διεθνών προσωπικοτήτων, δημιουργώντας ευνοϊκές προϋποθέσεις για μετεκπαίδευση Ελλήνων Δερματολόγων στο εξωτερικό.

Διοικητικές θέσεις

Στα πλαίσια της δραστηριότητάς του αυτής, η ελληνική πολιτεία του εμπιστεύθηκε κατ' επανάληψη σημαντικές διοικητικές θέσεις σε διάφορους επιστημονικούς φορείς και επιτροπές, όπως αυτή του αντιπροέδρου στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκου (1989-1992), του μέλους του Ανώτατου Υγειονομικού Συμβουλίου (1992-1995), της Εθνικής Επιτροπής AIDS (1988-1992) και του πρώτου πρόεδρου του Κέντρου Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (1992-2000) στην οργάνωση του οποίου είχε πραγματικά αφοσιωθεί μετά από την αφυπηρέτησή του από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Σε διεθνές επίπεδο

Καλλιέργησε συστηματικά τις επαφές της Πανεπιστημιακής Κλινικής του Νοσοκομείου Α. Συγγρός με σημαντικά κέντρα του εξωτερικού και προέβαλε το έργο της στα διεθνή συνέδρια. Αποκορύφωμα της δράσης του αυτής ήταν:

1. Η συμμετοχή του στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Δερματολογίας-Αφροδισιολογίας το 1989,
2. Η ανάληψη της προεδρίας της Ακαδημίας τα έτη 1991 ως 1994,
3. Η πραγματοποίηση του 2ου Συνεδρίου του EADV στην

Αθήνα το 1991. Για πολλούς, το γεγονός αυτό σηματοδότησε την ισότιμη συμμετοχή των Ελλήνων δερματολόγων στα ευρωπαϊκά δρώμενα. Αναγνωρισμένος από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, ο καθηγητής Ι.Δ. Στρατηγός έχαιρε ιδιαίτερης εκτίμησης από τους συναδέλφους και ομολόγους του εξωτερικού, γεγονός που καταδεικνύεται από τις κατά καιρούς τιμητικές διακρίσεις που έλαβε:

1. Βραβείο της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Δερματολογίας-Αφροδισιολογίας για την πολύπλευρη προσφορά του στην ευρωπαϊκή Δερματολογία.

2. Βραβείο ανώτατης διάκρισης της Διεθνούς Ένωσης Δερματολογικών Εταιρειών.

3. Επίτιμο μέλος των σημαντικότερων δερματολογικών εταιρειών, όπως:

- a) American Academy of Dermatology
- β) British Association of Dermatologists
- γ) Societe Francaise de Dermatologie et de Syphilographie
- δ) Deutsche Dermatologische Gesellschaft.

Διδακτικό και συγγραφικό έργο

Το διδακτικό και συγγραφικό του έργο ήταν εξίσου πλούσιο με την οργανωτική του δράση. Εκτός από τη διδασκαλία στους φοιτητές ιατρικής και τους ειδικευόμενους Δερματολογίας-Αφροδισιολογίας, δίδαξε εκπαιδευόμενους ιατρούς Γενικής Παθολογίας, Παιδιατρικής, Αλλεργιολογίας, Γενικής Ιατρικής, Ιατρικής Εργασίας καθώς και αδελφές νοσοκόμους.

Το συγγραφικό και εκδοτικό του έργο ήταν ευρύτατο και περιελάμβανε:

- Τη δημοσίευση περισσότερων από 300 ελληνικών και διεθνών εργασιών
- Τη συγγραφή πλήθους ειδικών κεφαλαίων σε πολυσυγγραφικές εκδόσεις
- Την ίδρυση του τριμηνιαίου περιοδικού της ΕΔΑΕ «Ελληνική Επιθεώρηση Δερματολογίας-Αφροδισιολογίας» (1988)
- Την επιμέλεια των αρχείων του νοσοκομείου Ανδρέας Συγγρός (4 τόμοι)
- Την έκδοση 6 μονογραφιών και βιβλίων, όπως την πρόσφατη επίτομη έκδοση της Αφροδισιολογίας (2004) που έχει καθιερωθεί ως πηγή αναφοράς και βιβλίο διδασκαλίας για τους φοιτητές της ιατρικής.
- Υπήρξε μέλος του Editorial Board διεθνών δερματολογικών περιοδικών, όπως του Archives of Dermatology και του Journal of Dermatological Treatment.

Εκείνο που θα μείνει περισσότερο από το Γιάννη Στρατηγό είναι η ανθρωπιά του και η αρχοντιά της ψυχής του σε συνδυασμό με το πολύπλευρο έργο του και την αστείρευτη διάθεση για προσφορά που θα τον κρατούνε πάντα ζωντανό στη μνήμη μας.

Α. Κατσάμπας, Δ. Γουλές ■